

Examenul național de bacalaureat 2026

Proba E. c)

Istorie

11 decembrie 2025

Simulare

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar, educator-puericultor; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de trei ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. "În momentul în care criza economică atinge Statele Unite și marile țări capitaliste ale lumii în 1929, Franța cunoaște o remarcabilă prosperitate care va continua și în 1930. Francezii își consideră țara drept "o insulă de prosperitate într-o lume în criză" și se felicită pentru că înțelepciunea lor i-a pus la adăpost de depresiunea ce afectează alte state. De-abia în toamna lui 1931, Franța, la rândul său, va deveni conștientă de criza economică. [...]"

Alegerile din 1932 sunt o victorie a stângii radicale și socialiste, unită într-un nou Cartel. Ca în 1924, Edouard Herriot devine șeful guvernului, socialiștii refuzând să participe la guvernare, însă susținând-o în Parlament. Totuși, în lumina experienței sale din 1926, Herriot este hotărât să practice o politică economică și financiară aprobată de mediile de afaceri și cei cărora le va încredința conducerea economiei vor fi politicienii de centru-dreapta.

Din 1932 în 1934, guvernul radicalilor se va găsi într-o insolubilă contradicție. Această opoziție între majoritatea politică a uniunii stângii pe care se sprijină guvernul în Cameră și opțiunile sale economice se va afla la originea căderii marii majorități a guvernelor, răsturnate prin votul ostil al socialiștilor în proiectele financiare." (P. Milza, S. Bernstein, *Istoria secolului XX*)

B. "SS-ul fusese alcătuit în 1925 ca un corp de elită pentru paza personală a lui Hitler, dar rămăsese o fracțiune relativ lipsită de importanță a SA-ului până când la conducerea sa a venit Himmler, în 1929. Himmler crease în 1933 și serviciul special al siguranței, *Sicherheitsdienst (SD)*, care să acționeze drept propria poliție internă a partidului. În perioada 1933-1934, el și-a asumat controlul tuturor polițiilor politice din landuri, inclusiv a Gestapo-ului din Prusia. În consecință, Hitler a recurs la SS-ul lui Himmler ca să continue procesul de epurare început în iunie 1934. Loialitatea și eficiența brutală a SS-ului cu ocazia "Noptii cuțitelor lungi" au fost răsplătite, căci după aceea a devenit o organizație independentă în cadrul partidului. [...]"

În 1939, sistemul SS-poliție-SD era mai mult decât un "stat în stat". Odată cu izbucnirea războiului, această tendință s-a accentuat. Pe măsură ce trupele germane câștigau controlul asupra unor suprafețe din ce în ce mai extinse din Europa, puterea SS creștea în mod inevitabil. Mai presus de orice, SS-ul s-a făcut responsabil de crearea "Noii Ordini" din estul Europei (strămutarea și exterminarea diverselor rase "inferioare"). Drept urmare, până la sfârșitul războiului, SS-ul crease un complex comercial masiv, de peste 150 de firme, care exploatau munca "sclavilor" pentru prelucrarea materiilor prime, producerea textilelor, a armamentului și a bunurilor de larg consum." (G. Layton, *Germania: Al Treilea Reich, 1933-1945*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți o instituție politică precizată în sursa **A**. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa **B**, o informație referitoare la SS. **2 puncte**
3. Menționați câte un spațiu istoric precizat în sursa **A**, respectiv în sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că șeful guvernului susține o politică economică aprobată de mediile de afaceri. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **B**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați două practici politice democratice utilizate în statele din Europa, în perioada 1949-1969. **6 puncte**
7. Menționați o asemănare între regimurile totalitare din Europa Central - Răsăriteană, în a doua jumătate a secolului al XX-lea. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea**(30 de puncte)**

Citiți cu atenție, sursa de mai jos:

“[...] Urmând demersul istoriografiei barocului ca, de pildă, opera lui Laurențiu Toppelt, *Origines et occasus Transylvanorum* (Lyon, 1667) cercetează originea popoarelor din Transilvania, manifestând un interes remarcabil pentru originea românilor; preocuparea sa e continuată de alți reprezentanți ai barocului săsesc, ca Johann Troster în *Das Alte und Neue Teutsche Dacia*, care subliniază originea romană a românilor. [...] La începutul secolului în cultura spațiului românesc se afirmă, pe fundalul unei societăți marcate de mobilitate, noile opțiuni ale preiluminismului. Dimitrie Cantemir, care exprimase la sfârșitul secolului al XVII-lea în opera lui filozofică de tinerețe, în *Divan*, un spirit nonconformist în raport cu dogmele ortodoxe și îndrăzneli de gândire care l-au apropiat de ideile Reformei. [...] Dimitrie Cantemir, animat de ideea emancipării politice a țărilor române, consacră în *Historia Moldo-Vlachica* și *Hronicon* a vechimii româno-moldo-vlahilor pagini semnificative despre latinitatea poporului român și a limbii sale, care este pentru dânsul incontestabilă, subliniind ideea apartenenței acestuia la aceeași civilizație pe care o exprima în noțiunea de „Țara Românească”, ca patrie primitivă a românilor. Principele român continua, la nivelul unei savante argumentații, opțiunile umaniștilor din secolul al XVII-lea, conferind ideii de latinitate o formă doctrinară: la originea obiceiurilor nostre populare el pune totdeauna ceva roman, clasic roman, și exclusiv roman.

Evoluția istoriografiei secolului al XVII-lea încorporează, la nivelul unei remarcabile expresii literare și genul memorialistic, cultivat de Miron Costin în *Letopisețul Țării Moldovei* de la Aron Vodă încoace și de Kemény János în *Autobiografia* pe care o scrie. Mai cu seamă însă, istoriografia românească exprimă argumentat și la nivelul unei continuități remarcabile, de la Grigore Ureche și Miron Costin la stolnicul Constantin Cantacuzino și Dimitrie Cantemir, prin genuri proprii umanismului cu un corespunzător spirit critic, ideile originii comune latine a românilor, unității lor în spațiul Daciei de odinioară, susținute de o activă conștiință de sine. Opera istoriografică, într-un moment de răscruce sub aspect politic, încorporează și o meditație politică dedicată rolului românilor ca apărători ai civilizației europene [...]”

(*Istoria Romaniei*, M. Bărbulescu, D. Deletant, K. Hitchins, Ș. Papacostea, P. Teodor)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți un spațiu istoric precizat în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați, din sursa dată, un autor străin și opinia acestuia despre latinitatea românilor. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare evoluția istoriografiei secolului al XVII-lea. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la romanitatea românilor în viziunea lui Dimitrie Cantemir, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia istoriografia românească din a doua jumătate a secolului al XIX-lea a consolidat ideea originii latine a românilor. **4 puncte**

SUBIECTUL III**30 puncte**

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre legile fundamentale ale României, având în vedere:

- precizarea a două prevederi ale Constituției din 1866 și a unei modificări aduse acestei legi fundamentale, în deceniile opt-nouă ale secolului al XIX-lea;
- menționarea a câte unei caracteristici a legii fundamentale din deceniul trei, respectiv deceniul patru, ale secolului XX-lea;
- prezentarea unei asemănări între prevederile legilor fundamentale din perioada stalinismului;
- formularea unui punct de vedere referitor la legea fundamentală adoptată în perioada postdecembristă și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea prezentării**, **evidențierea relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.